

Datum
2022-03-03
Vår referens
Susanna Jakobsson
Ekonom
Susanna.Jakobsson@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Årsredovisning 2021 Malmö stad STK-2021-1599

Sammanfattning

Årsredovisning 2021 för Malmö stad överlämnas till kommunfullmäktige för godkännande.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen förslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige godkänner Årsredovisning 2021 för Malmö stad.
2. Kommunfullmäktige avsätter 657 mnkr till resultatutjämningsreserv.
3. Kommunfullmäktige beslutar att nämndernas resultat 2021 inte medför några justerade kommunbidrag eller justerade investeringsramar för 2022.
4. Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och funktionsstödsnämnden i uppdrag att genomföra en genomlysning av funktionsstödsnämndens ekonomi och återkomma med eventuella förslag på justeringar till kommunfullmäktige.
5. Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och tekniska nämnden i uppdrag att genomföra en genomlysning av tekniska nämndens ekonomi och återkomma med eventuella förslag på justeringar till kommunfullmäktige.

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse KSAU 220307 Årsredovisning 2021 Malmö stad
- Årsredovisning 2021 Malmö Stad

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2022-03-07
Kommunstyrelsen 2022-03-16
Kommunfullmäktige 2022-03-31

Beslutet skickas till

Samtliga nämnder och bolagsstyrelser.

Ärendet

Verksamhet

Grunduppdraget

Malmö stads nämnder och bolag har alla ett grunduppdrag som har sin utgångspunkt i lagstiftning, nationella föreskrifter, reglementen och ägardirektiv. Kommunens nämnder och bolag har egen planering för detta och i årsredovisningen redovisas utvecklingen i verksamheten utifrån denna planering. Coronapandemin och dess effekter var en vanligt förekommande orsak till eventuella avvikelser – både positiva och negativa – från planeringen. Redovisningen följer indelningen från Malmö stads budget 2021 i temaområdena *Kommunstyrelsens verksamhet, Teknik, stadsutveckling och miljö, Livslångt lärande* och *Arbete och socialt förebyggande*.

Kommunfullmäktiges mål

Kommunfullmäktige har i Malmö stads budget för 2021 formulerat mål inom fyra målområden: *Utbildning och arbete, Stadsutveckling och klimat, Trygghet och delaktighet* och *En god organisation*. Målen och uppdragen är riktade till alla eller vissa utvalda nämnder och helägda bolag. Inför årsredovisningen har nämnder och bolag gjort en avstämning av hur arbetet gått under året och anger eventuella avvikelser från den egna planeringen. Coronapandemin och dess effekter var en vanligt förekommande orsak till eventuella avvikelser – både positiva och negativa – från planeringen. Sammantaget visade avstämningen att kommunens samlade arbete i riktning mot kommunfullmäktiges mål till största delen går enligt planering.

Budgetuppdrag

Budgetuppdragen är ett instrument för kommunfullmäktige att under året omsätta den politiska viljan i kommunal verksamhet. I Malmö stads budget 2021 har kommunfullmäktige gett ett antal sådana uppdrag till nämnder och bolag. Uppdragen är kopplade till kommunfullmäktiges målområden utifrån vilken karaktär uppdragen har och i årsredovisningen konstaterades att flertalet budgetuppdrag var slutförda. Bland de uppdrag som inte är slutförda finns öppet formulerade uppdrag som exempelvis handlar om att påbörja arbete eller utveckla befintliga processer men också uppdrag som startats upp sent under 2021.

Jämställdhet, antidiskriminering och barnrätt: insatser under året

Kommunfullmäktige uttrycker i Malmö stads budget 2021 att jämställdhet, antidiskriminering och barnrätt ska genomsyra kommunens verksamheter. Under året har stadens nämnder och bolag fortsatt sitt arbete i den riktningen. Arbetet bygger på bland annat integrering i mål och budget, förändrade arbetssätt, kompetensutveckling, analyser och prövningar av barnets bästa. Insatserna beskrivs i anslutning till redovisningen av grunduppdraget. Under året har Malmö stad också gjort ett antal kommungemensamma insatser: exempel är *Öppna Malmö* – kommunens satsning för att lyfta frågor om rasism och inkludering – och ett samarbete med Lunds universitet kring tillämpning av barnkonventionen.

Årets resultat och budgetavvikelse

Årets resultat för kommunkoncernen uppgick till 1 731 mnkr, varav resultatet för Malmö stad uppgick till 1 421 mnkr, för bolagen till 357 mnkr och för kommunalförbunden till 7 mnkr. Justeringar för interna mellanhavanden, mellan kommunen, bolagen och kommunalförbunden, uppgick till -54 mnkr.

Årets resultat för Malmö stad uppgick till +1 421 mnkr. Årets budgeterade resultat var -320 mnkr vilket gav en budgetavvikelse om +1 741 mnkr. I huvudsak bestod överskottet av tre delar, högre skatteintäkter, exploaterings- och realisationsvinster samt överskott i nämndernas verksamhet. Årets resultat, justerat för realisationsvinster på 545 mnkr, uppgick till +876 mnkr vilket innebär att kommunen uppfyller kravet på ekonomisk balans.

Budget 2021 innefattar en disponering av resultatutjämningsreserven om 320 mnkr för att möta det budgeterade resultatet för året om -320 mnkr. Då resultatet var positivt var det inte aktuellt med disponering av resultatutjämningsreserven.

Nämnderna

Nämnderna, exklusive exploateringsvinster inom tekniska nämnden samt realisationsvinster, redovisade sammantaget ett överskott med 519 mnkr.

I samband med Ekonomisk prognos 2021 beslutade kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige befriar tillfälligt under 2021 hälsa-, vård- och omsorgsnämnden, funktionsstödsnämnden samt arbetsmarknads- och socialnämnden från ansvar för det negativa ekonomiska resultat som är hänförligt till merkostnader för covid-19.

Kommunfullmäktige befriar tillfälligt under 2021 tekniska nämnden från ansvar för det negativa ekonomiska resultat som uppkommer inom hamnanläggningar till följd av omförhandlat nyttjanderättsavtal med Copenhagen Malmö Port AB samt lägre kapitalkostnader för nedskrivning av byggnad.

Kommunfullmäktige befriar tillfälligt under 2021 arbetsmarknads- och socialnämnden för det negativa ekonomiska resultat som uppstår till följd av ändrade förutsättningar för finansiering av extratjänster.

I samband med Delårsrapport 2021 beslutade kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige befriar tillfälligt under 2021 samtliga nämnder för det negativa resultat som uppstår till följd av att Malmö stads samtliga medarbetare får en Corona- och julgåva som motsvarar värdet av 1000 kr per medarbetare.

Samtliga nämnder visade för år 2021 överskott eller nollresultat förutom funktionsstödsnämnden samt tekniska nämndens ramar för hamnanläggningar och rivning, sanering och detaljplaner.

Funktionsstödsnämndens visade ett underskott om -82,7 mnkr. Resultatet förklarades till största del av en nettoeffekt av coronapandemin om -75,3 mnkr samt kostnad för corona- och julgåva om -2,2 mnkr. Nämnden är enligt beslut i kommunfullmäktige befriad från ansvar för detta negativa resultat om totalt 77,5 mnkr. Resterande del av resultatet, -5,2 mnkr har nämnden ekonomiskt ansvar för.

Tekniska nämndens ram för rivning, sanering och detaljplaner visade på ett underskott om -30 mnkr. Nämnden är befriad från ansvar för ekonomiskt resultat för denna ram. Tekniska nämndens ram för hamnanläggningar visade på ett underskott om -23 mnkr. Nämnden är enligt beslut i kommunfullmäktige befriad från ansvar för det negativa ekonomiska resultat som

uppkommer inom hamnanläggningar till följd av lägre intäkter avseende omförhandlat nyttjanderättsavtal med Copenhagen Malmö Port AB samt lägre kapitalkostnader för nedskrivning av byggnad. Denna del av underskottet uppgick till -11,6 mnkr. Resterande del av underskottet förklarades av avskrivning av en fordran om -16,7 mnkr. Fordran var redovisningsteknisk och hänförlig till det omförhandlade nyttjanderättsavtalet. Den har i bokslutet för år 2021 bedömts som ej reglerbar och har därmed skrivits av.

Kommunens bolag

Intäkt- och resultatutvecklingen för kommunens bolag var överlag god. Större vinster redovisades av MKB Fasighets AB, Sydskånes Avfallsaktiebolag (SYSAV) samt Malmö kommuns Parkerings AB. Copenhagen Malmö Port AB (CMP) redovisade ett negativt resultat som framför allt förklarades av uteblivna intäkter från kryssningsverksamheten till följd av coronapandemin.

Investeringar

Årets investeringar för nämnderna uppgick till 1 827 mnkr vilket är 988 mnkr lägre än budgeterat. Avvikelsen förklarades av såväl projekt som skjutits framåt i tiden och projekt som stoppats, liksom av projekt som blivit dyrare alternativt billigare än budgeterat. De totala investeringarna i kommunens bolag och kommunalförbund uppgick under året till 2 816 mnkr.

Avsättning till resultatutjämningsreserv

Resultaträkningen utgör underlag för avstämning mot kommunallagens krav på ekonomisk balans. Det innebär att realisationsvinster ska frånräknas resultatet. Resultatet för år 2021, justerat enligt kommunallagens krav, uppgick till +876 mnkr. Enligt kommunallagen finns en möjlighet att avsätta positiva resultat till resultatutjämningsreserven (RUR). Reserven kan disponeras kommande år om skatteintäkterna påverkas negativt till följd av en försvagad konjunktur. Enligt kommunfullmäktiges riktlinjer kan avsättning ske då resultatet överstiger 1% av skatter, generella statsbidrag och utjämning vilket motsvarar 219 mnkr år 2021. Under dessa förutsättningar kan 876 mnkr minus 219 mnkr, det vill säga 657 mnkr avsättas till resultatutjämningsreserven. Resultatutjämningsreserven uppgår till totalt 4 781 mnkr efter denna avsättning.

Budgetuppdrag

I budget 2021 gavs *kommunstyrelsen i uppdrag att se över Riktlinjerna för resultatutjämningsreserven för Malmö stad inför Budget 2022.*

Budgetuppdraget är återrapporterat i samband med budgetberedningen för Budget 2022 och har inarbetats i Budget 2022.

God ekonomisk hushållning

Bedömningen utifrån redovisat resultat, uppfyllelsen av det finansiella målet och förflyttningen mot målpåfyllelse är att den ekonomiska hushållningen har varit god under året.

Resultatöverföring

I samband med kommunfullmäktiges behandling av årsredovisning ska kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige vilka justeringar av kommunbidrag och investeringsramar som bör göras för nämnderna nästkommande år med anledning av kommunens ekonomiska resultat.

Det finns ingen redovisningsmässig möjlighet för en kommun att överföra resultat mellan åren. Det förfarande som benämns resultatöverföring handlar i praktiken om att utöka budgetramen för en nämnd med anledning av att nämnden föregående år redovisat överskott eller minska budgetramen för en nämnd utifrån redovisade underskott. För att kunna öka budgetramen för en nämnd krävs att det finns avsatta resurser i budgeten eller att en omfördelning kan ske från nämnder som redovisat underskott föregående år till nämnder som redovisat överskott.

Underskott hos nämnder

För år 2021 var det två nämnder som redovisade underskott för ramar som nämnderna har ekonomiskt resultatansvar för. Tekniska nämndens ram för hamnanläggningar visade på ett underskott om totalt -23 mnkr. Underskottet förklarades av engångsposter 2021 hänförliga till omförhandlat nyttjanderättsavtal med Copenhagen Malmö Port AB och därmed är förslaget att underskottet inte ska föranleda en minskning av nämndens kommunbidrag 2022.

Funktionsstödsnämnden visade på ett underskott om -82,7 mnkr varav nämnden har ekonomiskt resultatansvar för -5,2 mnkr. Nämnden erhöll ett utökat kommunbidrag om 25 mnkr under år 2021. Nämndens underskott relaterat till nettoeffekt av coronapandemin ökade under året. I ekonomisk prognos uppgick nettoeffekten till -46 mnkr, i delårsrapporten till -59 mnkr för att vid årets slut uppgå till -75,3 mnkr.

Funktionsstödsnämnden beskriver i sin årsanalys vilka ekonomiska utmaningar som nämnden står inför. Pandemin och dess konsekvenser förväntas fortsatt ge osäkra planeringsförutsättningar och påverkan på organisationen och dess målgrupper. Även förändrad lagstiftning kan komma att påverka nämndens ekonomi framöver. Över tid konstaterar nämnden ett förändrat och utökat stödbehov inom målgruppen. Trenden visar att volymerna inom vissa verksamheter ökar i högre takt än vad som kan förklaras av stadens demografiutveckling. Nämnden skriver också att komplexiteten och den sammansatta problematiken i ärendena ökar. Detta sammantaget visar att det finns ett behov av en genomlysning av nämndens ekonomi för att säkerställa en långsiktig hållbar ekonomi. Med anledning av detta föreslås inte en justering av nämndens kommunbidrag för 2022.

Resultatöverföring 2021

Då det inte finns medel avsatta för resultatöverföring i budget 2022 och då det inte är att föredra att de nämnder som 2021 visar underskott ska få minskat kommunbidrag under 2022 föreslås att inte heller nämnder som redovisat överskott får utökade medel under 2022.

Justering investeringsram

För 2021 är det ingen nämnd som visar negativ avvikelset mot beslutad investeringsram. Det föreslås inte heller i nuläget någon justering av nämndernas investeringsramar för 2022. Historiskt sett har kommunen årligen generellt investerat för mindre belopp än budgeterat på grund av att investeringsobjekt förskjutits framåt i tiden och det kommer troligen även ske förskjutningar från 2022 till 2023. Bedömningen är därför att de tidsmässiga förskjutningarna av investeringsobjekt från 2021 till 2022 kan rymmas inom den budgeterade ramen för 2022.

Vidare utredningsuppdrag

Med anledning av de ökade nettokostnaderna i funktionsstödsnämndens verksamhet, ökad

komplexitet och förändrade behov hos nämndens målgrupper samt de osäkerhetsfaktorer som nämnden lyft fram, föreslår stadskontoret att kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och funktionsstödsnämnden i uppdrag att genomföra en genomlysning av nämndens ekonomi och återkomma till kommunfullmäktige med eventuella förslag på justeringar.

Stadskontoret föreslår även en genomlysning av tekniska nämndens ekonomi. Nämnden visar ett starkt positivt resultat om 122 mnkr för 2021 (exkl. exploaterings-/realisationsvinster, rivning, sanering och detaljplaner) vilket utgör 14 % av kommunbidraget för 2021 (872 mnkr). De senaste fem åren har nämnden gjort positiva resultat, om än ej så höga som 2021. Under 2020 gjordes nedskrivningar om 67 mnkr vilket förklarar att resultatet endast var 11 mnkr detta år.

Nämndens ekonomiska förutsättningar har förändrats avsevärt sedan de förändrade redovisningsprinciper som tagits fram av Rådet för kommunal redovisning (RKR) avseende gatukostnadsersättning börjat tillämpas från och med 2022. Tidigare har gatukostnadsersättningar avsatts i balansräkningen och lösts upp så att det matchat nämndens ökade kapitalkostnader för anläggning av allmän platsmark. Från och med 2022 kommer erhållen gatukostnadsersättning intäktsredovisas i den takt som motsvarar färdigställandet av de investeringar för vilka de erhållits. Detta gör att driftkonsekvenserna för exploateringsinvesteringar kommer att öka framöver.

I budgetskrivelsen för 2022 anger tekniska nämnden att en faktor som försämrar nämndens ekonomiska förutsättningar är utebliven kompensation från kommunstyrelsen för bortfallande avgälder och arrenden vid försäljning av anläggningstillgångar. Genomförda friköp av äldre tomträtter 2020–2021 uppgår till 1,1 miljard vilket ökat stadens likviditet och minskat behovet av upplåning. I tekniska nämndens budget minskar intäkterna för dessa tomträtter med 10 mnkr.

Nämnden lyfter även i sin nämndsbudget för 2022 att avvikelserna mellan avtalsbunden indexering i flera entreprenader inom nämndens verksamhet och den beslutade indexhöjning av kommunbidraget många gånger är hög.

Mot bakgrund av dessa sammantaget omfattande förändrade förutsättningar bedömer stadskontoret att det finns skäl att se över tekniska nämndens ekonomiska förutsättningar. Stadskontoret föreslår att kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och tekniska nämnden i uppdrag att genomföra en genomlysning av nämndens ekonomi och återkomma till kommunfullmäktige med eventuella förslag på justeringar.

Ansvariga

Anna Westerling Ekonomidirektör

Magdalena Bondeson Sektionschef

Andreas Norbrant Stadsdirektör